

Hørings svar fra ONIK

1. september 2024

[Opplysningskontoret for Nikotinprodukter](#) (ONIK) takker for muligheten til å bidra med innspill til Helse- og omsorgsdepartementet om endringer i Tobakksskadeloven med forskrifter (Forbud mot fjernsalg og standardiserte e-sigaretter).

Opplysningskontor for nikotinprodukter (ONIK) er en interesseorganisasjon som representerer produsenter og leverandører av nikotinprodukter. Vår visjon er å belyse forskning og dele kunnskap som gjør det enklere å ta informerte valg om nikotinbruk, samtidig som vi vil bidra til en offentlig debatt basert på vitenskapelige fakta. Vi jobber for et samfunn der færre velger røyk, flere kan ta opplyste valg, og flere tar i bruk skadereduserende alternativer.

Vi er bekymret over den siste utviklingen i forekomsten av røyking blant de i alderen 16-24 år, samt den økende trenden hvor mindreårige bruker nikotin. Andelen av-og-til røykere blant de mellom 16-24 år er fortsatt for stor (17 % i 2023 (SSB)). Andelen av aldersgruppen som røyker daglig gikk fra 1 til 3 % i 2023, en økning på 300 %¹. Vi i ONIK er av den sterke oppfatningen at nikotinprodukter utelukkende er beregnet for voksne brukere, og at tobakksrøyk er helseskadelig. Vi støtter derfor regjeringens intensjon om å forebygge og redusere røykingen i befolkningen, og spesielt formålet med endringer i tobakksskadeloven for å beskytte mindreårige mot tilgang til nikotinprodukter. Regjeringen bør rette fokus mer på å få ned røykingen og ikke nikotinbruk generelt, slik som vi ser i [Generasjon Fri](#)².

Det er sigaretter og den ulovlige handelen med ukontrollerte produkter som utgjør den største risikoen for både unge og voksne. Vi vil særlig vektlegge at i tillegg til den foreslåtte standardiserte formuleringen for e-sigaretter, bør bedre håndhevelse av, og konsekvensene for, ulovlig salg til mindreårige også vurderes.

Standardisert utforming av e-sigaretter

Prinsipielt støtter ikke ONIK standardisert innpakning av nikotinprodukter. Informasjonen er kritisk for de som er interessert i å bytte fra mer skadelige produkter til produkter med redusert risiko. Standardisert emballasje begrenser forbrukernes tilgang til informasjon om produktene. Med den seneste utviklingen av nye og mindre skadelige produkter, bør derfor ikke informasjonen om skadereduskjon på emballasjen for e-sigaretter forbys. Det er imidlertid viktig å forhindre kommunikasjon og utforming som retter seg mot mindreårige, villeder forbrukere eller fremmer urettmessige påstander.

ONIK mener det er viktig å beskytte barn mot eksponering av e-sigaretter og andre nikotinprodukter. Vi er derfor enige i at e-sigaretter og påfyllingsbeholdere ikke bør utformes på måter som appellerer til mindreårige brukere. Vi støtter regjeringens pragmatiske tilnærming til begrensede fargevalg for emballasje og e-sigaretter, og et forbud mot tilsetningsstoffer bare regnet til å endre fargen i e-væsker. I tillegg til punktene som er foreslått, mener vi at det bør vurderes å innføre barnesikring på e-sigaretter, og at emballasje og påfyllingsbeholdere bør være sikret mot manipulasjon.

¹ <https://www.ssb.no/statbank/table/05307/tableViewLayout1/>

² <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/flertallet-av-ungdom-onsker-ikke-a-vaere-nikotinavhengig--likevel-er-det-vanligst-a-vape-med-nikotin>

Kunnskapsbaserte endringer og skadereduksjon

Endringene i tobakkskadeloven må støttes på evidensbasert kunnskap. Reguleringen av tobakk og nikotin må ta inn over seg den kunnskapen som har blitt opparbeidet på tobakks- og nikotinfeltet. Dagens bruk av føre-var [prinsippet](#)³ til tobakkens alternativer er helseskadelig og risikofyllt. Tilnærmingen tar ikke inn over seg det vi i dag vet om hvor skadereduserende noen av de alternative nikotinproduktene er, sammenlignet med sigaretter.

Regelverket for nikotin og tobakk har i begrenset grad tatt hensyn til den nyeste forskningen som foreligger. Vi vil oppfordre departementet til å vurdere all tilgjengelig informasjon.

Folkehelseinstituttet og avdeling for alkohol, tobakk og rusmidler, har gjennom en årrekke publisert svært anerkjente fagfelleverderte artikler som viser til at de lovlige nikotinalternativene til røyk er veldig mye bedre for helsen. Et godt eksempel på manglende bruk av ny kunnskap er fraværet av innføringen av tobakksfri snus. FHI anslår vanlig snustil å være 90% mindre farlig enn sigaretter⁴. Tobakksfri snus reduserer antall giftstoffer ytterligere⁵.

Endringene i loven og de tilhørende forskriftene bør i større grad differensiere mellom de ulike produktene og hvor [skadelige](#)⁶ de er. Alle skadereduserende tiltak som [fremmer](#)⁷ folkehelsen må ønskes velkommen og vi må ta i bruk de [minst skadelige](#)⁸ og mest [effektive](#)⁹ [alternativene](#)¹⁰ [til sigaretter](#). I nye funn publisert av Folkehelseinstituttet i [2023](#) og [2022](#) er de tydelige på at snus er det eneste hjelpemiddelet som har en vesentlig høyere sannsynlighet for å lykkes med røykeslutt.

Et regulert marked

ONIK oppfordrer alle som jobber for en røykfri fremtid til å ha en åpen og fordomsfri dialog fremover, hvor forskning og informasjon kan deles og diskuteres. Vi vil jobbe for at barrierene mellom industrien og forvaltningen reduseres slik at det blir mer transparente prosesser for en vellykket og skadereduserende nikotin- og tobakkspolitikk. Gjennom kunnskapsbasert regulering og innføring av mindre skadelig produkter håper vi at Norge kan nå sitt mål om å være røykfritt innen 2028.

Bjørn Magnus Bjørnstad
Administrerende direktør
Opplysningskontoret for Nikotinprodukter (ONIK)
bmb@onik.no

³ <https://link.springer.com/article/10.1007/s11569-020-00373-5>

⁴ [Tar feil om risikoforskjell mellom snus og sigaretter - FHI](#)

⁵ [\(+\)](#) Ny forskning kan gi svar om hvit snus og nikotinposer; – Det nest beste (vg.no)

⁶ <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-022-13032-z>

⁷ <https://link.springer.com/article/10.1007/s44155-023-00043-3>

⁸ <https://www.fhi.no/nyheter/2019/tar-feil-om-risikoforskjell-mellom-snus-og-sigaretter/>

⁹ <https://www.gov.uk/government/publications/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update-main-findings>

¹⁰ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28486772/>

Referanser

1. Flatval, Vegard S. (2024): Samfunnsnyttene av nikotin. *Samfunnsøkonomisk analyse* <https://onik.no/wp-content/uploads/2024/08/R14-2024-Samfunnsnyttene-av-nikotin.pdf>
2. Tokle, Rikke (2024): Du finner en vape i jakken til tenåringsen. Hvor bekymret skal du bli? Velferdsforskningsinstituttet Nova, OsloMet *Aftenposten* <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/dR7aPq/vaping-e-sigaretter>
3. Hansson, Sven Ove (2020): How extreme is the precautionary principle? *NanoEthics* 14 (3):245-257 <https://link.springer.com/article/10.1007/s11569-020-00373-5>
4. Folkehelseinstituttet, FHI (2019): Tar feil om risikoforskjell mellom snus og sigaretter. <https://www.fhi.no/nyheter/2019/tar-feil-om-risikoforskjell-mellom-snus-og-sigaretter/>
5. Araghi, Marzie et al. (2017): Use of moist oral snuff (snus) and pancreatic cancer: Pooled analysis of nine prospective observational studies. *International Journal of Cancer* <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28486772/>
6. Lund, Ingeborg, Lund, Marianne (2022): Smoking cessation aids and strategies: a population-based survey of former and current smokers in Norway. *BMC Public Health* <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-022-13032-z>
7. Lund, Ingeborg, Lund, Marianne (2023): Quit smoking: methods and outcomes for Norwegian adults. *Discover Social Science and Health* <https://link.springer.com/article/10.1007/s44155-023-00043-3>
8. Tokle, Rikke, Bakken, Anders (2023): Røyking, snusing og vaping. Ungdata Velferdsforskningsinstituttet NOVA <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3069344/Kort-oppsummert-2-2023.pdf?sequence=5&isAllowed=y>
9. Bakken, Anders (2023): Ungdata 2024. Nasjonale resultater. Velferdsforskningsinstituttet NOVA https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3145138/Ungdata2024_NasjonaleResultater_UU.pdf?sequence=1&isAllowed=y
10. Scheffels, Janne et al (2023): E-cigarette use in global digital youth culture. A qualitative study of the social practices and meaning of vaping among 15-20-year-olds in Denmark, Finland, and Norway. *International Journal of Drug Policy* <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36527908/>
11. Dobbs, Page D et al (2024): #Discreetshipping: Selling E-cigarettes on TikTok. *Nicotine & Tobacco Research* <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38778482/>
12. Helsedirektoratet (2024): Flertallet av ungdom ønsker ikke å være nikotinhengig – likevel er det vanligst å vape med nikotin. <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/flertallet-av-ungdom-onsker-ikke-a-vaere-nikotinhengig--likevel-er-det-vanligst-a-vape-med-nikotin>
13. Pearson, George et al (2024): 'Discreet shipping' on TikTok enables selling of e-cigarettes to youth. *BMJ Tobacco Control* <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2024/01/08/tc-2023-058315>